

lijk klein deel van vaak zeer moeilijke gevallen. Maar omdat deze gevallen zich voordoen en daardoor de zeer eigenaardige situatie is ontstaan, die wij boven schetsten, meenden wij, hierover het stilzwijgen niet te mogen bewaren omdat anders onze beschouwingen niet compleet zouden zijn geworden.

Hoe moet men nu met de determinaties te werk gaan? M.a.w. hoe moeten de wetenschappelijkere resultaten daar, waar dit het beste mogelijk is, dus in de musea (want daar hebben de schilderijen alleen kunst- en geen handelswaarde), worden geëtiketteerd?

Naar mijn overtuiging moet dit aldus geschieden, dat nooit eenige positieve benaming wordt gegeven, wanneer er geen behoorlijke bewijzen zijn, en dat men in alle andere gevallen hetzij op het etiket, hetzij

in den catalogus laat blijken, dat er verschil van meening is en waarop dat verschil berust. Deze methode is, althans hier te lande en ook in vele buitenlandsche musea tot op zekere hoogte goed doorgevoerd, al

is zij nog voor verbetering vatbaar *). Indien zij ook voor de particulieren en voor de benamingen in den kunsthandel nog meer dan reeds heden het geval is, het voorbeeld wordt — een goed eind is men daarmede reeds op weg — dan zal de in deze reeks van opstellen geschetste wetenschap steeds meer kunnen bijdragen tot het schoone gebouw der kunst-historie, waarvan zij — het is in den aanhef der reeks aangetoond — een onmisbaar, zij het

vaak miskend, onderdeel uitmaakt.

*) Vgl. mijn opstel in het Bulletin van den Oudheidk. Bond, 1916, blz. 70.

AFB. IO. JOUDERVILLE. MANS-PORTRET. MUSEUM TE DUBLIN.

